

Hogeschool PXL
Departement PXL – Healthcare
Opleiding Ergotherapie
Departement PXL – Education
Opleiding Social Work

**INTERDISCIPLINAIR SAMENWERKEN AAN ARBEIDSKANSEN VAN
STRAATKINDEREN IN JIMMA ETHIOPIË.**

Oprichten van een woodwork shop en een hairdressing shop.

Door **Indy Vaes**
Niels Stulens

Bachelorproef aangeboden tot het bekomen van het diploma van
Bachelor in de Ergotherapie
Bachelor in Sociaal werk
o.l.v. **Johan Valy**, promotor Ergotherapie.
Hilde De Wit, promotor Social Work.

Hasselt, 2015-2016

Hogeschool PXL
Departement PXL – Healthcare
Opleiding Ergotherapie
Departement PXL – Education
Opleiding Social Work

**INTERDISCIPLINAIR SAMENWERKEN AAN ARBEIDSKANSEN VAN
STRAATKINDEREN IN JIMMA ETHIOPIË.**

Oprichten van een woodwork shop en een hairdressing shop.

Door **Indy Vaes**
Niels Stulens

Bachelorproef aangeboden tot het bekomen van het diploma van
Bachelor in de Ergotherapie
Bachelor in Sociaal werk
o.l.v. **Johan Valy**, promotor Ergotherapie.
Hilde De Wit, promotor Social Work.

Hasselt, 2015-2016

Inhoud

Dankwoord	4
Abstract	5
1 Inleiding	7
2 Probleemstelling	10
3 Methode	12
4 Resultaat.....	14
4.1 Literatuur onderzoek.....	14
4.1.1 Werk en werkloosheid.....	14
4.1.2 Weeskinderen	14
4.1.3 Straatkinderen.....	15
4.2 Praktisch onderzoek.....	17
4.2.1 Bevraging weeskinderen	17
4.2.2 Bevraging Caregivers	22
4.2.3 Conclusie bevraging caregivers.....	25
4.2.4 Opvang door SOS kinderdorpen.	25
4.2.5 Conclusie bevraging SOS kinderdorpen	28
4.3 Het opstarten van een “small business”: Woodworkshop – Hairdressingshop.	29
5 Conclusie.....	37
6 Bibliografie	39
Bijlagen	41

Dankwoord

Deze bachelorproef geldt als de laatste uitdaging voor het afsluiten van onze opleidingen ergotherapie en sociaal werk aan de Hogeschool PXL. Het was een werk dat veel tijd, moeite en inzet gekost heeft. Daarom willen wij van deze gelegenheid gebruik maken om de mensen, die ons gedurende heel het proces, gesteund en bijgestaan hebben te bedanken.

Allereerst willen we onze promotoren, Johan Valy en Hilde De Wit, bedanken voor de tijd en moeite die zij in onze bachelorproef gestoken hebben. Dankzij hen zijn we tot inzichten gekomen die nodig waren voor het voltooien van deze bachelorproef. In het bijzonder willen we Johan Valy nog bedanken voor de schitterende begeleiding, niet enkel vanuit België maar ook in Ethiopië heeft hij ons met raad en daad bijgestaan.

Daarnaast willen we ook Hogeschool PXL bedanken voor de kans die ze ons gegeven hebben om deze projectstage in Ethiopië te vervolledigen. Binnen de PXL willen we onze dank betuigen aan Johan Lemmens die ons in Ethiopië begeleid en rondgeleid heeft. Vervolgens waren Mevr. Coolen, Mevr. Spooren en Mevr. Knippenberg, belangrijk om deze bachelorproef te voltooien. Ook onze ouders willen we bedanken, die ons de kans gaven om de opleiding te starten en om onze projectstage in het buitenland te mogen volbrengen.

Als laatste gaat onze dank ook uit naar onze promotor en begeleidster in Jimma. Mrs. Muluwork en Mrs Amele Tamiru van SOS kinderdorpen voor hun medewerking aan het project.

Abstract

Inleiding

Deze bachelorproef is een interdisciplinair project tussen de opleidingen van Social work en ergotherapie. Hierin wordt een onderzoek gevoerd over het creëren van arbeidskansen voor weeskinderen in Jimma. Dit project is een verderzetting van reeds opgestarte Gobeze – Gobeze projecten in Jimma die al meerdere jaren bestaan en waar de PXL studenten zich ieder jaar voor inzetten.

Doel

Door middel van onderzoek werden de weeskinderen in kaart gebracht en werd er een small business opgericht. Hiermee willen we de technische vaardigheden van de kinderen verhogen en hun kansen op de arbeidsmarkt een boost geven.

methode

Er werd vertrokken vanuit een literatuurstudie om de cijfergegevens rond weeskinderen in Ethiopië te bestuderen. Aansluitend werd een handelingsonderzoek uitgevoerd. Met semigestructureerde interviews werden de opvangmogelijkheden van de weeskinderen in kaart gebracht.

Resultaten

Uit de literatuurstudie kan er besloten worden dat weeskinderen over het algemeen een lage scholingsgraad bereiken en dat ze te weinig kans krijgen om technische vaardigheden aan te leren. Er werd een containershop opgericht om de weeskinderen een kans te geven op deze technische ontwikkeling. Waarbij er een woodshop voor de jongens opgericht werd en een hairdressingshop voor de meisjes.

Conclusie

Het interdisciplinaire samenwerken was zeker een meerwaarde voor dit project. De weeskinderen worden op verschillende manieren opgevangen maar er wordt steeds gehamerd op de schoolse vaardigheden. De weeskinderen hebben nood aan technische scholing.

Trefwoorden: ‘orphan’, ‘development’, ‘vocational skills’, ‘Africa, labor skills’.

1 Inleiding

De laatste jaren wordt de samenwerking tussen de verschillende departementen vanuit het beleid sterk gepromoot. De oprichters van de Gobez – Gobez projecten in Ethiopië, Johan Lemmens en Jan Valy, zagen hier een kans om deze projecten naar een hoger niveau te tillen. De stages vanuit ergotherapie in Jimma staan steeds in het teken van “kansen bieden aan kinderen en jongeren” Bij het einde van het vorig academiejaar toonden ook de opleiding kleuteronderwijs van Education en de opleiding Social work interesse in de stages in Jimma.

Vanuit Jimma kwam de vraag om voor straatkinderen via een kleine business een spaarpotje op te bouwen om later te kunnen studeren. Er werd door Gobez – Gobez 3000 euro ter beschikking gesteld om een goed onderbouwd project op te starten. Voor de opleidingen Ergotherapie en Social work werd dit de opdracht voor zowel de projectstage als de bachelorproef. Het uiteindelijke doel: “arbeidskansen bieden aan straatkinderen” zou belangrijker zijn dan de knelpunten die het interdepartementale samenwerken kon teweegbrengen. Samenwerken werd gezien als mogelijkheid en een meerwaarde.

De voorbereiding van dit project startte in oktober 2015, Ethiopië bleek een grote onbekende te zijn. Gesprekken met studenten van vorige jaren waren in een eerste fase zeer nuttig maar anderzijds kwamen er meer en meer vragen. Geboeid door de verhalen werd er een literatuurstudie opgestart om een beeld te krijgen over straatkinderen in het algemeen. In Jimma werd er via gestructureerde interviews van de straatkinderen zelf, hun caregivers en lokale medewerkers een beeld gevormd over de problematiek en de mogelijkheden die het opzet van dit project kon bieden.

Naast dit project werd er nauw samen gewerkt met het interdisciplinair project rond ontwikkelingskansen van kleuters in de publieke scholen van Jimma.

In het praktijkdeel wordt beschreven hoe het uiteindelijk opstarten van containershops in zijn werk is gegaan.

Om dit werk te kaderen wordt er eerst een beschrijving gegeven over de Gobez – Gobez projecten, hoe ze ontstaan zijn en wat hun doelstellingen zijn.

Historiek Gobeze – Gobeze.

In 2009 werd er vanuit de VLIR-UOS de vraag gesteld aan PHL om mee te werken aan het IUC project 2: “Child health and nutrition” subproject “Child Psychomotor stimulation study”. Kinderen met een ondervoeding hebben vaak een ontwikkelingsachterstand. Er werd onderzocht of familie-gecentreerde psychomotorische/psychosociale stimulatie via spel een meerwaarde is voor het herstel van de groei en ontwikkeling van ernstig acuut ondervoede kinderen tussen 6 en 60 maanden in de Jimma-regio van Ethiopië.

Ondervoeding blijft een actueel item in Ethiopië, zo zou volgens cijfers van Unicef 33% van de kinderen onder 5 jaar aan een ernstige vorm van acute ondervoeding lijden. (Unicef, 2014) Ondervoeding bij zeer jonge kinderen leidt vaak tot ernstig ontwikkelingsachterstand wat op lange termijn de kansen van deze kinderen sterk hypothekeert. (Roseboom, T & van de Krol R, 2011)

Een team vanuit de PHL met expertise in ontwikkelingsproblematieken, namelijk Johan Lemmens (Ergotherapeut), Jan Valy (Kinesitherapeut en Ergotherapeut) en Marita Granitzer (Onderzoekscoördinator) trokken naar de universiteit van Jimma om er samen met plaatselijke medewerkers een onderzoek op te starten.

In een eerste fase werd er een westerse screeningstest (Denver Developmental Screening Test II) aangepast tot “DDST II Jimma”. In een daaropvolgende fase werd een stimulatieprogramma ontwikkeld dat rechtstreeks op het kind alsook op zijn sociale omgeving inwerkt (SES-programma Jaarboek Ergotherapie 2010). Lokale hulpverleners (testers) werden opgeleid om een screening uit te voeren met de DDST II Jimma. Andere hulpverleners (spelbegeleiders) werden geschoold om het ontwikkelings-stimulerend interventieprogramma uit te voeren. Van 2011 tot 2013 vond het interventie-onderzoek plaats dat startte vanuit het universitaire kinderziekenhuis, 143 kinderen tussen 6 en 66 maanden werden in het onderzoek betrokken (72 interventiegroep – 71 controlegroep).

Het onderzoek zit op dit moment in zijn finale fase, PHD student Teklu Gemechu is met data-analyse bezig. Een publicatie wordt dit jaar nog verwacht.

Naast het werk op de universiteit van Jimma werd er via Dr. Mekitie (projectleider) een ontmoeting georganiseerd met Mrs. Muluwork, een sociaal werkster die zich het lot van de vele weeskinderen aantrok. Mrs. Muluwork focuste zich eerst specifiek op meisjes omdat deze vaak op jonge leeftijd als huishoudhulp naar Addis Abeba worden overgebracht, maar

ondertussen heeft ze haar focus ook verlegd naar jongens. Door aan deze kinderen onderwijs te verschaffen hebben ze later meer kansen op een beter leven. Als eerste project werd een Counselingroom opgericht, gesponsord door serviceclub Soroptimist Hasselt. Deze ruimte wordt gebruikt als opvang en leslokaal voor de lokale straatkinderen. Studenten vanuit PXL doen er elke zaterdag counselingactiviteiten. Vanuit dit counseling project is dit onderzoek voortgevloeid. Dit gebeurt door een intensieve samenwerking tussen Mrs. Muluwork en de studenten van PXL, Indy Vaes (sociaal werk) en Niels Stulens (ergotherapie).

Al snel kwam de vraag vanuit de publieke scholen om de klassen “grade 0” van de “primary schools” te ondersteunen. De overheid geeft aan dat ook kleuters naar de publieke scholen moeten kunnen gaan maar hiervoor bestaat er weinig infrastructuur nog de knowhow van het onderwijzend personeel. Om klaslokaaltjes te bouwen en leermaterialen aan te kopen werd er door studenten en docenten in België acties opgezet. Ondertussen zijn er in 9 publieke scholen kleuterklassen gebouwd: Hiberit – Mandara – Seto Hedo – Hirmata – Ginjo – Jimma Primary School – Hamle – Serbo – Deneba.

Belangrijker nog was dat er met het “Office of Education” (het officiële onderwijsbureau) een overeenkomst werd afgesloten die het mogelijk maakte om studenten van PXL in deze scholen stage te laten lopen. Studenten proberen op een subtiele manier, de strikt behavioristische aanpak van leerkrachten bij te sturen door onder meer te differentiëren naar leeftijd.

De projecten in de publieke scholen kwamen onder de aandacht van de Universiteit van Jimma. Er volgde een artikel in de krant onder de naam “Gobez – Gobez”. De naam Gobez – Gobez komt van plaatselijke medewerkers, het betekent “goed – goed” en wordt gebruikt om kinderen op een positieve manier te benaderen. Ondertussen is “Gobez – Gobez” een alom gekend begrip geworden waarmee de projecten van de Farangie uit België genoemd worden.

2 Probleemstelling

Vanuit Jimma kwam de vraag om voor straatkinderen via een kleine business een spaarpotje op te bouwen om later te kunnen studeren. Door Gobeze – Gobeze werd 3000 euro vrij gemaakt om een dergelijke “small business” op te starten maar men had de oprichting graag onderbouwd, vandaar het onderwerp van dit afstudeerproject.

De eerste onderzoeksvraag luidt: Wie zijn de straatkinderen waarvoor een “small business” moet worden opgestart? Verder werd de vraag gesteld welke “small business” kon beantwoorden aan het doel om voor straatkinderen een spaarpotje op te bouwen? Over welke vaardigheden moeten weeskinderen beschikken voor een specifieke containershop?

Als laatste werd gevraagd dit project concreet uit te werken vanuit het reeds bestaande Counseling project (zie verder). Studenten van de opleiding Ergotherapie en Social work werden geselecteerd om samen op onderzoek te gaan. De combinatie van deze twee opleidingen zou een zo breed mogelijk beeld moeten geven.

Historiek Counseling

Het counselingproject van Gobeze-Gobeze is ontstaan in 2005 Ethiopische tijd, voor België was dit in 2013. Dit project werd opgericht voor schoolgaande weeskinderen door Mrs. Muluwork Tadesse. Volgende informatie is bekomen door een interview met Mrs. Muluwork Tadesse.

In 2009 nam Mrs. Muluwork het initiatief om een onderzoek te starten, het onderzoek duurde zes maanden. Als leerkracht en sociaal werkster ondervond ze veel problemen omtrent drugsgebruik en geweldpleging. Uit haar onderzoek is gebleken dat er een link was tussen het drugsgebruik van de jongeren en de bedreigingen tijdens de schooluren waaronder agressie. Mrs. Muluwork onderzocht ook de achtergronden van de kinderen die tijdens de les lijm snoven, blijkt dat het om weeskinderen ging. Niet het stoer doen was de reden waarom de kinderen lijm snoven maar het ervaren van een verminderd hongergevoel, verminderde pijn en verminderde negatieve gevoelens. (Muluwork, 2010)

Om de problemen in de school aan te pakken organiseerde Mrs. Muluwork een “panel discussion” om oplossingsgericht te werken. De personen aanwezig in het panel waren onder meer sociaal werkers, leerkrachten van de universiteit in Jimma en beleidsambtenaren van het administration office in Jimma, van het educational office, health office, en politieagenten.

Er waren ook twee kinderen aanwezig, een jongen en een meisje. Zij vertelden openlijk de geheimen aan de hulpverleners over de problematiek waar ze mee te maken hadden.

Mrs Muluwork hecht veel belang aan educatie, voor haar is een schoolse opleiding een basiselement. Iedereen moet volgens haar de kans krijgen onderwijs te kunnen volgen in een veilige en op een ongedwongen manier.

Uit het pannelgesprek werd counseling als de meest aangewezen oplossing naar voor gebracht. De counseling focust zich op twee aspecten, vorming van de weeskinderen en ondersteuning van de caregivers (toegewezen voogden). Elke zaterdagvoormiddag worden er activiteiten voor de weeskinderen georganiseerd. Dit gebeurt met oog op ontspanningsmogelijkheden maar ook voor het spelenderwijs leren. De caregivers krijgen 3 keer per jaar een infosessie. Tijdens de infosessie krijgen de caregivers meer informatie over het gedrag en studieontwikkeling van het kind. Er worden opleidingen en lezingen voorzien zoals ‘care and support project for HIV’ en ‘how supporting my child’.

Verder bleek er een grote nood te zijn aan financiële middelen om deze groep van weeskinderen ook naar de “secondary school” te laten gaan. In Ethiopië staat volgen van onderwijs gelijk met hogere slaagkansen in het latere leven. Er werd echter vastgesteld dat 14 jarige weeskinderen niet meer naar school gingen, er is maar leerplicht tot 14 jaar en deze groep kwam op de arbeidsmarkt zonder enige beroepsvaardigheden.

Vanuit Gobeze – Gobeze kon er in januari 2016 gestart worden met het bouwen van containershops. Welke arbeidsvaardigheden er aangeboden zouden worden maakt deel uit van deze bachelorproef. De vaardigheden moeten leiden tot verhoogde arbeidskansen. Het doel is om een omgeving te creëren waarin deze kinderen zichzelf kunnen ontplooiën en ontwikkelen, gecombineerd met het financieel beheer.

3 Methode

De vraag van dit onderzoeksproject kwam vanuit Ethiopië. Hierbij werd ons via Mrs. Muluwork Tadesse gevraagd om iets te doen rond straat- en weeskinderen. Mrs. Muluwork haar voorstel was om de weeskinderen koffie te laten maken en verkopen. Zoals eerder beschreven gaat dit project verder gaan dan dit, de kinderen hebben nood aan technische vaardigheden die ze in het dagdagelijkse leven kunnen gebruiken. Na onderzoek en overleg met betrokkenen van Gobez-Gobez werd het oprichten van een woodworkshop en hairdress shop als meest aangewezen bevonden.

Voor het onderzoek werd er gestart met een literatuurstudie om de doelgroep weeskinderen in kaart te brengen. Verder werd gezocht naar literatuur rond arbeidsvaardigheden en arbeidskansen van weeskinderen in Ethiopië en meerbepaald in Jimma. De zoektermen waarmee gezocht werd op Pubmed, waren: orphan, development, vocational skills, Africa, labor skills. Aanvullend werd erg ook gezocht op Google Scholar met volgende zoekterm: Labor market Ethiopia. Om ons meer te kunnen verdiepen en te specificeren werden er boeken aangereikt door onze promotor. Hieruit werd informatie over de ontwikkeling van kinderen verworven. Mede dankzij deze boeken werd er kennis opgedaan over de ontwikkelingssamenwerking, interculturaliteit en de achterliggende psychologie. Dit zorgde ervoor dat de kijk op het onderzoek breder werd en dat er met verschillende facetten rekening gehouden werd. Na het bekomen van deze informatie werd er overgegaan tot het praktijkgedeelte van het onderzoek: namelijk het effectief opstarten van de woodworkshop en hairdressingshop. .

In dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van een handelingsonderzoek, dit is een vorm van actieonderzoek. Het gaat meer bepaald om “een gezamenlijke onderzoekspraktijk van onderzoekers en participanten om in eerste instantie het handelen van participanten te verbeteren [...] Onderzoekers en participanten werken er samen, waarbij zij zich verhouden als subject tot subject. Er ligt een grote nadruk op het aspect van transformatie en leren. Belangrijker nog is dit te laten gebeuren in een gedemocratiseerde verhouding tussen onderzoekers en participanten.” (Migchelbrink, 2007).

Er werd gekozen voor een semigestructureerd interview af te nemen bij de participanten. Hier wordt getracht om de weeskinderen in kaart te brengen en inzicht krijgen in het denken en handelen van de deelnemers. De uitkomsten hiervan worden besproken bij resultaten.

In samenwerking met Mrs. Muluwork Tadesse, mentor, sociaal werkster en leerkracht in een publieke school in Hibret, werd er getracht om het gedragsprobleem dat ontstaan was na bedelen en drugsgebruik te verminderen. Mrs. Muluwork is de bezieler van dit project, ze heeft meegeholpen om in contact te komen met de kinderen en hun caregivers. Bij dit project werd getracht om een omgeving te creëren waarbij ze zichzelf kunnen ontplooien, talenten ontdekken en tegelijkertijd een zinvolle dagbesteding hebben. Om voldoende mogelijkheden te bespreken in deze bachelorproef werden de caregivers ook bevraagd. Hierbij werd ook een semigestructureerd interview gebruikt.

.Om een breder beeld te scheppen van ‘ een weeskind in Jimma’ hebben we ook contact opgenomen met SOS Children’s Villages in Jimma. Ook hier, bij de SOS moeders, werd er geopteerd voor een semigestructureerd interview.

4 Resultaat

4.1 Literatuur onderzoek

Voor verder op het probleem van weeskinderen in te gaan wordt eerst het probleem van jeugdwerkloosheid besproken. Verder wordt er dieper in gegaan op het probleem van weeskinderen.

4.1.1 Werk en werkloosheid

Uit gegevens van Worldbank blijkt dat jeugdwerkloosheid en ondertewerkstelling wereldwijd een toenemende bezorgdheid vertegenwoordigt. In 2011 schatte International Labour Organization (ILO) de jongerenwerkloosheid op 12.6% van de globale beroepsbevolking wat overeenkomt met 74.6 miljoen jongeren. (Worldbank ,2014)

Meer specifiek in Sub-Saharisch Afrika vertegenwoordigen jongeren tussen de leeftijd van 15 tot 24 jaar 36% van de actieve bevolking. Dit zou de komende 15 jaar nog met 28% stijgen wat overeenkomt met 30 miljoen jongeren. In vele opzichten zijn jongeren geconcentreerd in laaggeschoold informeel werk of werk dat niet geschikt is voor hun leeftijd. Uit onderzoek blijkt verder dat jongeren die vroegtijdig het onderwijs verlaten veel minder arbeidskansen hebben. Ethiopië telt de grootste groep jongeren in Sub-Saharisch Afrika, het gebrek aan werkgelegenheid is de grootste uitdaging voor het land. (Guarcello & Rosati, 2007)

Het feit dat jeugdtewerkstellingsproblemen niet aangepakt wordt, kan serieuze consequenties met zich meebrengen voor de economie en de maatschappij. Zonder mogelijkheden voor jonge mensen om de kost te verdienen zal de cycli van armoede aanhouden en zullen de problemen in de samenleving verergeren. (Guarcello & Rosati, 2007)

4.1.2 Weeskinderen

Bijkomend vormt de groep van weeskinderen het hoofdprobleem van ontwikkelingslanden, vooral in het Sub-Saharisch Afrika. (Unicef, 2004)

Anno 2015 waren er volgens UNICEF in Ethiopië 4.5 miljoen weeskinderen op een totale bevolking van 90 miljoen. Dit betekent dat 5% van de totale bevolking een weeskind is. (Unicef, 2015)

Een weeskind wordt volgens UNICEF gedefinieerd als een kind zonder ouders. Men maakt een onderscheid met het begrip straatkind.

4.1.3 Straatkinderen

Van deze groep kan een onderverdeling worden gemaakt, UNICEF spreekt van twee groepen: 'kinderen op de straat' en 'kinderen van de straat' (Green 1998; Pare 2003; Volpi 2002). De kinderen op de straat worden gezien als de grootste groep en worden gedefinieerd als die kinderen waarvan werk de belangrijkste reden is waarom ze op straat verblijven. Zij werken overdag en gaan 's nachts terug naar huis. Zij behouden een regelmatig contactpatroon met hun familie. Kinderen van de straat zijn kinderen waarvan de belangrijkste reden van verblijf op straat is om te ontsnappen aan een slechte thuissituatie; hierdoor verlaten zij hun thuis vaak voor lange tijd. Het verschil met de andere groep is dat deze kinderen op zichzelf leven, onafhankelijk van hun familie. (Green 1998; Pare 2003; Sabbatini 1993; Volpi 2002)

In deze paper zijn 'de kinderen op de straat in Jimma Ethiopië' onderwerp van onderzoek.

The Ethiopian Demographic and Health Survey (EDHS) stelt vast dat 72 % van de kinderen in Ethiopië leeft met beide ouders, 14% met enkel hun moeder, 3% met enkel hun vader en 11% leeft zonder natuurlijke ouders.

Globale redenen waarom kinderen op straat belanden volgens UNICEF

Er zijn verschillende redenen waarom men op straat belandt. De meest voorkomende redenen zijn :

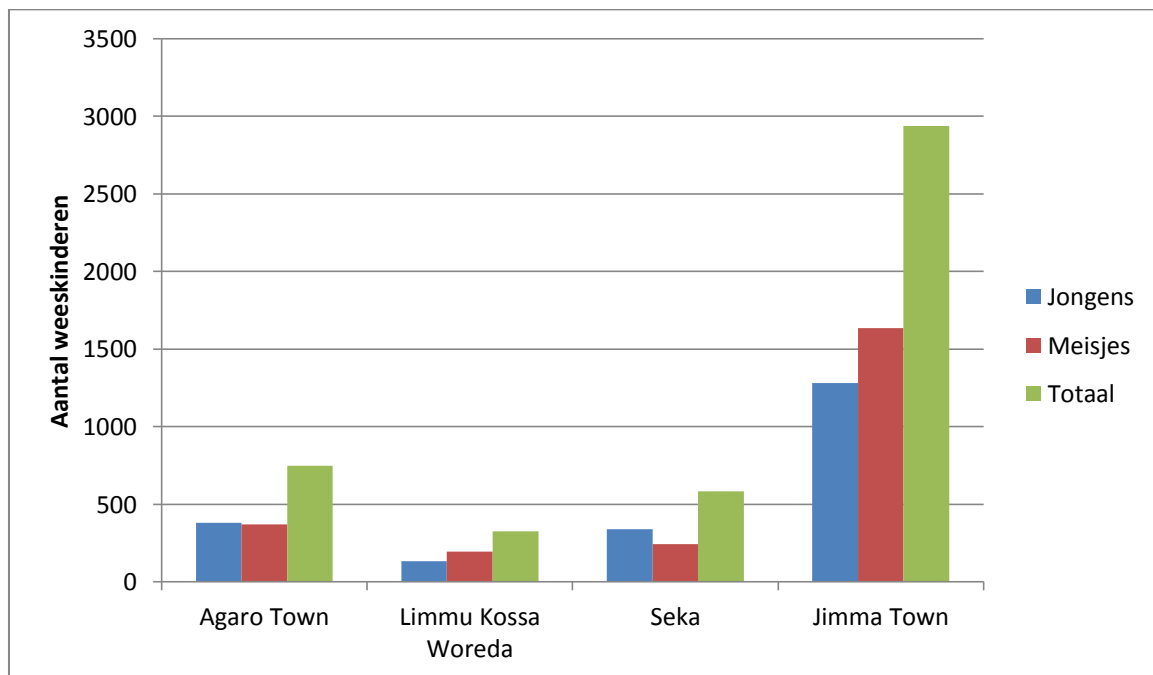
- Veel kinderen verlaten hun huis, omdat ze mishandeld worden. De ouders reageren hun frustraties op de kinderen af door middel van slaan. De frustraties van de ouders gaan in Afrika meestal over geldgebrek. Ook kan het zijn dat voornamelijk de meisjes seksueel misbruikt worden.
- Veel mensen in Oost-Afrika verbouwen zelf eten. Er zijn namelijk bij de arme, kleine dorpjes geen supermarkten waar men eten kan inslaan. Mochten die er wel zijn, dan hebben de mensen daar geen geld voor. Er worden wel kleine producten zoals, olie, eieren en aardappelen verkocht onder elkaar. Men heeft dus niet zoveel eten per gezin en dit moeten ze verdelen over de vaak wel 6/7 kinderen per gezin. (Dit is het gemiddeld aantal kinderen in Kenia en Oeganda). Er is dus voortdurend te weinig eten

voor alle kinderen. Daardoor moeten de kinderen zelf vaak de straat op om eten te gaan zoeken. Of ze kiezen er zelf voor, omdat ze honger hebben.

- Veel kinderen in Afrika hebben op jonge leeftijd al de ouders verloren. Dit kan door verschillende redenen zo zijn. Bijvoorbeeld doordat de ouders vluchten. Denk hierbij maar aan oorlogen. De kinderen hebben dan geen onderdak meer en ook niemand die voor hen zorgt. Op deze manier komen de kinderen op de straat terecht.
- In Afrika zijn er ontzettend veel mensen besmet met Aids. Veel kinderen verliezen op jonge leeftijd hun ouders aan deze ziekte. De kinderen zelf zijn meestal ook al besmet. Bij de geboorte kun je al besmet zijn met het virus HIV. Als de ouders overlijden hebben de kinderen geen zorg meer van volwassenen. De kinderen zelf kunnen vaak maar moeilijk nieuw onderdak vinden, want AIDS schrikt de mensen af.

Uit het artikel: ‘The situation of orphans and vulnerable children in selected Woredasiand towns in Jimma Zone’ blijkt dat er binnen Ethiopië 5.5 miljoen kinderen zijn, waarvan 6% van de hele populatie gecategoriseerd worden als weeskinderen of kwetsbare kinderen. Deze nemen ongeveer 12% van de totale kinderopopulatie in Ethiopië. (Save the Children UK, 2008)

Grafiek 1. Number of orphans.

Bron: *The respective Woredas and Towns Women's Affairs Offices document, (2012)*

4.2 Praktisch onderzoek

Situatie van weeskinderen in Jimma.

Om een beter zicht te krijgen over wie de straatkinderen zijn, wat hen drijft en hoe Jimma ermee omgaat werden interviews afgenomen. Allereerst komen de weeskinderen/straatkinderen zelf aan bod. Daarnaast werden ook de caregivers (zorgmoeders – vaders) geïnterviewd. Omdat er in Jimma ook een locatie is van SOS kinderdorpen werd een bezoek gebracht aan deze organisatie.

4.2.1 Bevraging weeskinderen

12 weeskinderen werden door een plaatselijke sociaal werker, Mrs. Muluwork, geselecteerd om deel te nemen aan het project rond de containershops. Om de interviews af te nemen werd een tolk Nahim ingeschakeld die de vragenlijst vertaald heeft. De antwoorden werden door docenten van de Jimma University vertaald.

Algemene gegevens over de weeskinderen

Van de 12 kinderen zijn er zes jongens en zes meisjes. De leeftijden verschillen van 12 jaar tot en met 17 jaar. Ze zijn het er unaniem over eens dat het werk in de container voor een verbetering zou zorgen in hun leven. Ze halen hier voornamelijk een beter inkomen aan, maar ook de kans om zelf een vaardigheid aan te leren die ze in de toekomst kunnen gebruiken. Ze maken allen de belofte zich voor de volle 100% in te zetten voor het project. De focus ligt op het aanleren van vaardigheden, wat naar de toekomst toe zal resulteren in een beter loon, en betere levensomstandigheden. Wanneer deze straat-en weeskinderen een eigen inkomen genereren is het eveneens belangrijk een goed idee te hebben wat er met de winst uit arbeid moet gebeuren. Uit de vragenlijsten blijkt dat ze goed begrijpen dat het geld aan de kant wordt gezet voor eventuele latere studies. Ook dat ze een deel van hun inkomen terug moeten investeren in hun werk en dit in de vorm van materialen, benodigdheden, etc.

Waarom verblijven de kinderen op straat?

Wat is de reden van het verblijf op straat? Van de 12 kinderen, geeft 1 kind aan geslagen te worden door zijn tante, zijn caregiver. De reden hiervan vermeldt hij niet. Van de 12 kinderen, zijn er 6 die dagelijks op zoek gaan naar eten omdat ze zelf het budget er niet voor hebben. Het gaat hier ook om 11 kinderen die dubbel wees zijn en 1 kind dat half wees is.

Het halfwees leeft samen met zijn/haar moeder. De andere kinderen leven samen met de caregivers die we in een ander hoofdstuk bespreken.

Religie en taal

Ethiopië is een land met een zeer religieus karakter. Veel literatuur maakt melding van een religieuze verdraagzaamheid, dit omdat er een eeuwenoude religieuze tolerantie heerst tussen twee wereldgodsdiensten. In Ethiopië is maar liefst 63 % christen, waarvan het merendeel van de christenen aanhanger is van de Ethiopisch-orthodoxe kerk. Hiernaast is er een klein groepje katholieken en protestanten. 34 % behoort tot de islam. Een klein deel van de Ethiopiërs is animist, dit zijn vooral de stammen die in het zuiden leven. (van Beurden, 2004).

De jongeren die deelnemen aan dit project hebben een verschillende godsdienst. Vijf jongeren zijn moslim. De overige 7 zijn Christen, waarvan eentje protestant is en de andere Orthodox. Het geloof is in Ethiopië onvoorstelbaar belangrijk, dit is hun kracht, hun houvast. Dit zie je ook aan de plaatsen waar de kinderen uit ons onderzoek slapen. 42% van onze jongeren slapen in hun kerk of moskee.

In diezelfde literatuur zien we dat de hoofdtal in Ethiopië het Amhaars is. Dit weerspiegelt zich ook in ons onderzoek, ieder kind beheerst deze taal. Ook zijn er kinderen die nog een andere taal spreken nl. Afaan Oromo. Dit zijn de 2 hoofdtalen die in Jimma gesproken worden. Het amhaars is een taal met een specifiek alfabet. In de andere taal wordt hetzelfde alfabet als in België gebruikt. De vragenlijsten, materiaallijsten, etc. werden in het Amhaars opgesteld zodat iedereen dit kan lezen en begrijpen.

Motivatie

Om mensen tot beweging aan te zetten, moet je rationale argumenten aanvullen met emotionele argumenten. Externe motivatoren zoals loon en extra legale voordelen, moeten aangevuld worden met intrinsieke motivatoren zoals de mogelijkheid om het eigen talent te ontplooien en zingeving. (Raskin, 2014)

Er werd in het interview na gegaan wat de leerlingen van samenwerking vonden, welk belang er aan gehecht werd. Hieruit werd besloten dat slechts 1 iemand liever niet samenwerkt en liever individueel wilt presteren maar dat het grootste deel van de doelgroep de meerwaarde

van samenwerken inziet. Dit zorgt er voor dat ze samen kennis kunnen delen, ‘sharing minds changing lives’ is een basisgedachte van Gobeze – Gobeze. De deelnemers aan het project wisselen kennis en vaardigheden uit wat meer kansen tot ontplooiing van het individu teweegbrengt en uiteindelijk resulteert in een gevoel van succesvollere burger. (Vansteenkiste & Soenens, 2015) De mogelijkheid of toegankelijkheid tot werk geeft een toekomstperspectief. Ze geven aan hard te willen werken zodat hun toekomst er beter zal uitzien dan de toekomst die ze eerst voor ogen hadden. Sommige dromen luidop van mooie beroepen zoals ingenieurs.

In StreetwiZe spreekt Arnoud Raskin over de eigenwaarde van de weeskinderen. Het citaat is als volgt :’ het weeskind moet in eerste plaats zelf de keuze kunnen maken om van A naar B te gaan. (Raskin, 2014) In het project wordt er veel belang gehecht aan hun eigenwaarde. Hierbij was het nuttig om te weten hoe de kinderen hun eigen toekomst zien en wat ze willen bereiken. 9 van de 12 weeskinderen zag zichzelf doorgroeien in deze job. Ze willen hier goed in worden en hun inkomen veilig stellen voor de komende jaren.

Vaardigheden

In dit project wordt er gestreefd naar een zo goed mogelijke ontwikkeling van de desbetreffende kinderen. Met ontwikkeling wordt verstaan: vergroten van kennis, bekwaamheden of vaardigheden voor specifieke handelingen (Ferz, 2011). Een van de vragen die gesteld werd aan de kinderen is :’Denk je dat je over de juiste vaardigheden beschikt om te werken in de containershop? Welke vaardigheden zou je graag bijleren?’ Op 1 student na zijn ze het er allen over eens dat ze niet over het volledige pakket van arbeidsvaardigheden beschikken. De hierop volgende vraag of ze dan een trainer nodig hebben werd dan ook op 1 na positief beantwoord.

Sociale netwerk

Een sociaal netwerk is belangrijk voor de vervulling van iemands basisbehoeften. Uit tal van onderzoeken blijkt dat sociale ondersteuning stress reducerend werkt, preventief werkt tegen depressie, dat het de maatschappelijke kansen van mensen vergroot en dat het belangrijk is bij het verwerken van ernstige of traumatische gebeurtenissen. Het stelt mensen in staat anderen te helpen en daardoor voor zichzelf en anderen iets te betekenen. (Vansteenkiste & Soenens, 2015)

Men kan een sociaal netwerk onderverdelen in 3 sferen:

1/ Familie: Familie is een kring van mensen die over de generaties heen met elkaar verbonden zijn via bloedverwant- of verwantschap. De familie is het meest oorspronkelijke ondersteuningssysteem. Het gaat hier in de eerste plaats over de echtgenoot/levenspartner, kinderen en hun partners. Maar ook kleinkinderen, ouders, broers, zussen (en hun partner), grootouders, tantes, nonkels, neven, nichten, enz... Familiale relaties verschillen in twee opzichten van andere relaties. De bloedverwantschap verbindt mensen biologisch met elkaar en er is nauwelijks sprake van keuze. Een vriendschap kan je beëindigen maar familie blijft altijd een zekere rol spelen in je leven.

2/ Verwanten en vriendschappelijke relaties:

Het gaat hier om een ruimer netwerk van verwanten en vrienden. Bij deze relaties tref je ook de indirecte connecties aan (de vrienden van de vrienden).

Verwantschap kan berusten op biologische relaties maar is ook een cultureel verschijnsel. Er bestaat zoiets als 'stam verwantschap' maar ook supportersclubs, gangs en clans vertonen kenmerken van verwantschap.

Vriendschappelijke betrekkingen kunnen ook subjectief en zeer verschillend gedefinieerd worden.

Vriendschap is geen absoluut begrip. Kenmerkend voor vriendschapsrelaties is dat men hier bewust voor kan kiezen en contacten plezierig en/of nuttig kunnen zijn.

3/ Maatschappelijke diensten en functionele contacten:

In tegenstelling tot de familiale contacten vinden we hier enkel verworven relaties terug. De meeste kiezen we zelf. Het gaat over personen met wie we eerder zakelijk omgaan. Vaak zijn het vertegenwoordigers van openbare instanties, organisaties, formele zorgsystemen,... waar men, al dan niet tegen betaling, gebruik van maakt. Kenmerkend is dat vooraf wordt afgesproken wat beide partijen van elkaar kunnen verwachten

Net omdat dit genogram zo belangrijk is voor de kinderen en hun ontwikkeling werd er in dit onderzoek gevraagd naar het sociale netwerk van deze kinderen. Hierbij is het een groot voordeel dat dit onderzoek multidisciplinair kan gebeuren. De achtergrond van de jongeren werd in kaart gebracht. Ook is er een interview geweest met de caregivers van deze jongeren. Dit allemaal om een totaal beeld te kunnen vormen van de jongeren en de opvangkansen

hiervan. Zoals u eerder kon lezen, is er slecht 1 kind dat nog beschikt over zijn biologische moeder, ze leven samen. De moeder bedelt op straat om zo een inkomen te verwerven of aan voedsel te geraken. Van het kind wordt verwacht dit gedrag te kopiëren. Dit is hun manier van overleven. (Vansteenkiste & Soenens, 2015)

De andere 5 jongeren leven samen met hun tante, dit was geen keuze maar een noodoplossing. Deze vrouwen hebben het vaak al moeilijk om de zorg voor hun eigen kinderen op zich te nemen, laat staan voor onvoorziene bijkomende kinderen. Een van de weeskinderen geeft aan een goede band te hebben met zijn tante. Ze stimuleert en motiveert hem om naar school te gaan. Ze kan hem ook duidelijk maken waarom educatie zo belangrijk is.

Er is echter ook 1 iemand die aangeeft fysiek mishandeld te worden door zijn tante. Hij vindt het verschrikkelijk om samen te leven met haar. Ondanks deze slechte relatie wilt hij het geld dat hij zal verdienen met haar delen, wil hij de zorg voor haar op zich nemen. Het gaat hier niet om luxeproducten maar nog steeds om overleven.

Vrienden hebben ze allemaal. Vaak hoor je dat straat- en weeskinderen in verband worden gebracht met criminaliteit en bendevoering. Deze kinderen zijn dankzij Mrs Muluwork en hun caregivers allemaal kinderen die naar school gaan. Dat is een basisvereiste voor het counseling project.

Op de vraag naar positieve en negatieve ervaringen uit hun leven werden de volgende antwoorden bekomen. Ieder weeskind, alle 12, bezien het verlies van hun ouders als een keerpunt in hun leven op een negatieve manier. Elk van hun geeft aan dat hun ouders verliezen en belanden in familiearmoede een dieptepunt in hun leven is. Het antwoord van een kind is typerend: ‘De dood van mijn moeder, vader en broer op 1 maand tijd, ik werd in 1 klap afhankelijk van familie en het geld waarvoor ik moet gaan bedelen.’ Ook in de antwoorden over hun positieve ervaring zijn ze het eens. Participeren aan dit project is voor de jongeren een droom die uitkomt. Ze geven hier ook duidelijk aan dat Mrs Muluwork een heel erg belangrijk persoon is. Zoals meerdere kinderen omschrijven: ‘Mrs Muluwork is mijn kracht geweest om te overleven.’ Sinds de opstart van het counseling project hebben ze geleerd om te gaan met het leven van de straat en hebben ze tal van lotgenoten ontmoet. Ze geven aan dankbaar te zijn voor de kans die ze krijgen om te werken in de woodshop of hairdressingshop.

Om tegemoet te komen aan de groeiende behoeften aan zelfstandigheid en autonomie van het kind is het van belang dat een kind ervaart dat er een vaste structuur is en dat er grenzen zijn. Het bieden van structuur geeft een houvast dat nodig is voor het kind om zelfstandig activiteiten te ondernemen. (Meij, 2011) Gebaseerd op deze literatuur werden vragen gesteld om zo een beeld te krijgen over hun dagdagelijkse activiteiten en hun dagstructuur. Allen gaan naar school, dit is een groot deel van hun bezigheid. Een weeskind geeft ook aan dat het gewend is om met illegale zaken in verband te worden gebracht. Ook helpen ze hun caregivers met het verzamelen van voedsel en geld. Hun familie helpen komt ook uitdrukkelijk naar voor in de antwoorden op deze vraag.

Dit project wilt de technische vaardigheden verbeteren, een soort van beroepsopleiding geven. En 6 kinderen zien dit ook zo. Ze geven op een hoger niveau te willen geraken qua vaardigheden. Ze willen zoals zij het omschrijven ‘beroepsvaardigheden’ kweken om een succesvol persoon te worden. Voor de andere 50% van de kinderen gaat het erom nu geld te verdienen om hun verdere studies te kunnen betalen.

4.2.2 Bevraging Caregivers

In Ethiopië zijn er verschillende systemen die een opvang bieden voor weeskinderen. Naast georganiseerde opvang door NGO's of staatsinstellingen kunnen kinderen ook opgevangen worden door familie of in de gemeenschap. Deze laatsten komen in dit deel eerst aan bod. Verder wordt de opvang in SOS kinderdorpen besproken.

Opvang door familie

Drie maal per jaar is er een bijeenkomst met de caregivers. Hier tracht men de ondervonden moeilijkheden in de opvang van de weeskinderen te bespreken. Er worden ook lessen gegeven rond verschillende thema's als: leren omgaan met HIV en Aids, omgaan met weeskinderen, stimulatie tot educatie. De caregivers zijn door het lot gedwongen om voor de jongeren te zorgen toch zullen zij proberen om hen op de best mogelijke manier te laten overleven. Harde woorden, maar het is wellicht de realiteit. Deze mensen moeten overleven en zelden is er plaats om te leven. Dit werk zorgt niet enkel voor een beter leven voor het weeskind, maar deze kan hiermee ook eten kopen voor zijn of haar caregiver.

Er zijn 12 weeskinderen die tewerkgesteld zullen worden in de containers namelijk zes in het kapsalon en zes in de woodworkshop. Het zijn ook de caregivers die bevraged werden. Een caregiver is een nabestaande van een overleden ouder van het weeskind die dan de zorg op

zich neemt. Voor halve wezen kan dit nog wel de andere ouder zijn. De meeste counseling kinderen zijn volle wezen. De caregivers zijn vaak de grootmoeders, tantes, zussen of vriendinnen. Van de 24 caregivers zijn er maar 3 mannelijke caregivers. De caregivers zijn over het algemeen niet de biologische ouders. Merendeels is er sprake van een bloedband. Er zijn maar 4 van de 17 vrouwelijke caregivers die een partner hebben. Er is maar een gering aantal weeskinderen die beschikken over een vaderfiguur. Caregivers zorgen zowel voor de weeskinderen als voor hun eigen biologische kinderen.

Men kan meestal niet kiezen om al dan niet caregiver te worden, ze worden dit door omstandigheden. Men wordt caregiver op vraag van de overledene of ze worden gedwongen door het lot.

Caregiver worden is geen job. Ze krijgen erkenning maar geen financiële steun. Ze zorgen voor de weeskinderen alsof het hun eigen kind is. De meerderheid van de caregivers hebben biologische kinderen en zijn vaak niet voorzien om de zorg voor een ander kind op zich te nemen. Het opvoeden van meerdere kinderen zorgt voor onvoorziene financiële moeilijkheden. Het is niet gemakkelijk om weeskinderen in huis te nemen. Ze hebben vaak al een heftig leven achter de rug maar binnen hun cultuur is het de gewoonte dat ze dit doen.

Omdat er vaak een bloedband is kennen de caregivers het verleden van de weeskinderen die ze in huis nemen.

De meerderheid van de caregivers leven onder de armoedegrens en komen niet rond. Er wordt weinig belang gehecht aan structuur en opvoeding. Caregivers kampen met heel wat problemen en moeilijkheden. Dit is ook de reden dat er een praatgroep ontstaan is. Hier kunnen ze hun hart luchten, hulp vinden en krijgen ze trainingen. Deze trainingen kunnen gaan over de opvoeding van de weeskinderen, over het voorkomen van HIV. Verder wordt hier het belang van onderwijs voor de weeskinderen benadrukt.

Uit het interview blijkt dat de meningen verdeeld zijn over de vraag of het leven van de weeskinderen nu beter is dan ervoor. Bepaalde caregivers geven aan dat de kinderen meer rust hebben dan voor het sterfgeval. Ze hebben vaak lang en intensief moeten zorgen voor hun zieke ouder. Bepaalde weeskinderen kunnen zich nu beter ontwikkelen, naar school gaan en ervaren minder stress. Een andere groep van weeskinderen leeft in minder goede omstandigheden als ervoor. Sommige weeskinderen komen in een armzalige situatie terecht. Het gezin kan te groot worden. Zoals eerder vermeld werd, brengt dit financiële problemen

met zich mee en kunnen caregivers de basisbehoeften niet vervullen. Deze kinderen worden vaak ingezet voor arbeid en daardoor minder gemotiveerd om naar school te gaan.

Het counselingproject Gobeze-Gobeze voorziet twee containers waar de weeskinderen tewerkgesteld kunnen worden. De caregivers vinden dit een ongelooflijk mooi en stimulerend project. Ze zijn gelukkig en dankbaar. Dit project zorgt voor hoop, goede moed en een toekomstperspectief voor zowel de weeskinderen als voor de caregivers.

Opvang door de gemeenschap.

De laatste mogelijke optie voor de weeskinderen is ze van de straat plukken. Dit gebeurt door rijkere mensen met een goed hart. Dit zijn ook caregivers maar zonder enige bloedband. Deze caregivers worden niet gedwongen door het lot of doen dit niet om geld te verdienen.

Ze nemen deze kinderen vrijwillig onder hun vleugels. Het is wel zo dat deze weeskinderen het huishouden voor een deel overnemen als dank voor eten en onderdak. Het is bewonderenswaardig dat ook deze caregivers de weeskinderen als hun eigen kinderen beschouwen.

Ook deze caregivers hebben vaak biologische kinderen. Waarom worden deze mensen nu caregiver als ze niet door het lot of omstandigheden gedwongen worden? Uit het interview is merendeels gebleken dat ze caregiver willen worden vanuit een hartverscheurend medelijden voor deze kinderen. Ze willen deze kinderen van de straat halen en een betere toekomst bieden. De weeskinderen helpen in het huishouden maar krijgen in ruil de kans om naar school te gaan. De weeskinderen krijgen geen geld van de caregivers maar wel schoolmateriaal, kleren, en een warme thuis.

Dit zijn de weeskinderen die de grootste kans hebben om over een vaderfiguur te beschikken. Ze komen zoals eerder vermeld terecht bij rijke koppels.

De weeskinderen die bij dit soort caregivers terecht komen hebben gegarandeerd een beter leven als voordien. Ze horen zich nu wel te houden aan bepaalde huisregels. Als dit niet gebeurt weerhoudt de caregiver niets om de kinderen zo terug op straat te zetten. Het is wel gebleken dat er zich bijzonder weinig problemen voordoen omdat deze kinderen de kansen die ze krijgen met open armen ontvangen en hun caregivers niet teleur willen stellen.

Deze caregivers kennen de voorgeschiedenis van het weeskind enkel door het verhaal te beluisteren van het kind. In deze gezinnen is er ruimte om problemen te verwerken en hier

openlijk over te praten. Deze caregivers zijn stille en onbekende hulpverleners. Er is geen vereniging of praatgroep voor deze caregivers. Er wordt dus ook geen opleiding of training voorzien. Ze gebruiken enkel hun eigen opvoedingsskills.

Wanneer deze kinderen nog biologische familie hebben, mogen zij deze zeker in hun nieuwe woonst ontvangen. Er wordt in Ethiopië veel belang gehecht aan familiebanden. De caregivers staan er voor open dat de weeskinderen deze banden kunnen onderhouden.

Wanneer deze kinderen oud genoeg zijn om voor zichzelf te zorgen doorlopen ze hetzelfde proces als dat van de biologische kinderen van de caregivers. Ze vinden een job, verdienen hun eigen brood en kunnen alleen gaan wonen. Ze zullen de caregivers heel hun leven blijven beschouwen alsof het hun eigen ouders zijn en zullen dan op hun beurt financiële ondersteuning bieden wanneer dit nodig is.

Geen van de kinderen die betrokken zijn bij het project werden door de gemeenschap opgevangen. Omdat dit toch een belangrijke opvangmogelijkheid is maakt ze wel deel uit van onze studie.

4.2.3 Conclusie bevraging caregivers

Na bestuderen van deze interviews kunnen we bepaalde conclusies trekken met betrekking tot dit project. Er kan vastgesteld worden dat de caregivers al het mogelijke doen om de jongeren op te vangen. Doordat hier vaak niet voor gekozen wordt, beschikken ze niet altijd over de mogelijkheden. De kinderen worden door hen wel gestimuleerd om naar school te gaan. Uit de jaarlijkse bijeenkomsten leren ze omgaan met bepaalde situaties, waardoor ze hun zorgverlening op een betere manier kunnen geven.

4.2.4 Opvang door SOS kinderdorpen.

SOS kinderdorpen werd opgericht in 1949 met het doel kwetsbare kinderen een thuis te geven. Hun moto is; “Zonder liefde kan een kind niet groeien”. SOS kinderdorpen werkt onafhankelijk en behoort tot geen enkele politieke of religieuze stekking. Ze is actief in 134 landen wereldwijd, waaronder België en Ethiopië. (SOS Kinderdorpen, 2016)

Elk land waar SOS actief is, heeft een eigen erkende en autonome nationale organisatie met eigen statuten en een raad van bestuur. Allen onderschrijven ze de internationale statuten en principes van SOS Kinderdorpen. Zo delen ze op inhoudelijk vlak eenzelfde visie en werken ze allemaal binnen dezelfde administratieve en financiële systemen. SOS Kinderdorpen

bestaat dus uit een internationaal netwerk van meer dan 100 organisaties, die allemaal gegroepeerd zijn in onze internationale federatie: SOS-Kinderdorp International.(SOS Kinderdorpen, 2016)

Er bevinden zich 7 SOS kinderdorpen in Ethiopië. In Jimma bevindt zich het meest recente SOS kinderdorp. Na een bezoek aan SOS kinderdorpen Jimma werd volgend verslag gegenereerd.

In SOS kinderdorpen Jimma werken 50 vrouwen als SOS moeder. Om SOS moeder te worden gaat er een hele procedure aan vooraf. Bij oprichting werd een vacature opgesteld. Vervolgens moeten de vrouwen slagen op het toegangsexamen om door te kunnen gaan naar de volgende stap, het interview. Het interview wordt afgenomen om de vrouwen in kaart te kunnen brengen. Wanneer dit gebeurd is, wordt van de vrouwen verwacht een intensieve opleiding van 4 maanden te volgen. Hier worden verschillende vaardigheden aangeleerd zoals het leren communiceren over het verleden van de weeskinderen, ze krijgen er een EHBO-cursus, ze krijgen les over de verschillende godsdiensten waarmee ze geconfronteerd kunnen worden en nog zoveel meer. Wanneer deze opleiding erop zit wordt er een eindexamen afgenomen. Slagen ze hierop, worden ze een SOS moeder.

De SOS moeders dragen elk zorg voor 10 half of volle weeskinderen. Daarbuiten kunnen de moeders van SOS kinderdorpen ook nog biologische kinderen hebben. SOS moeders mogen 1 dag per week het kinderdorp verlaten en 1 maand per jaar vakantie nemen. Op deze dagen zal er een SOS tante zorg dragen voor de weeskinderen. Dit is het enige moment waarop de moeders hun biologische kinderen kunnen zien. De andere dagen van het jaar nemen overige familieleden de zorg op zich. Het zijn vooral de grootmoeders die de zorg op zich nemen en niet de vaders want geen enkele SOS moeder heeft een man. Hun man is dan meestal overleden of ze zijn gescheiden. Dit is ook een van de voorwaarden om een SOS moeder te kunnen worden. Ze mogen geen partner hebben, want deze job zou de relatie nadelig kunnen beïnvloeden.

Het worden van een SOS moeder heeft verschillende voordelen voor de biologische kinderen van deze vrouw. Dankzij de job van hun moeder kunnen deze kinderen genieten van medische en schoolse financiële ondersteuning. Dit is vaak de drijfveer van deze vrouwen om een SOS moeder te worden. Een andere drijfveer om een SOS moeder te worden is dat ze ervan overtuigd zijn dat ieder kind het recht heeft op een moeder en/of een familie. Binnen het samengesteld gezin beschikken de weeskinderen ook over broers en zussen.

Er is ook sprake van een beperkte vaderfiguur. We spreken hier over een beperkte vaderfiguur omdat het niet is aangewezen om zomaar een man bij een vrouw te plaatsen en door 10 kinderen als vader en moeder beschouwd te worden. De beperkte vaderfiguur is de dorpsdirecteur. De kinderen zien hem enkel wanneer er zich problemen voor doen of wanneer de kinderen hem vrijwillig opzoeken. Naar de toekomst toe wil SOS kinderdorpen wel koppels aanwerven om een nog realistischere gezinsbeeld te krijgen.

De SOS moeders leiden de samengestelde gezinnen. Ze nemen elke mogelijke manier van zorgen en opvoeden op zich. Ze werken aan de ontwikkeling van de kinderen. Wanneer de kinderen naar school gaan zullen de moeders voor elk kind een ontwikkelingsplan opstellen. Op deze manier verliezen ze het kind niet uit het oog en hebben ze een zekere kijk op ontwikkelingsproblemen of een mogelijke achterstand. De SOS moeders zorgen voor bijsturing en de nodige leeftijdsgebonden uitdagingen.

In het huis moeten de kinderen zich aan de regels houden. Wanneer een kind de regels overtreedt zal hij of zij met zijn of haar SOS moeder rond de tafel gaan zitten. Ze gaan samen de oorzaak van het probleemgedrag opsporen. Elke SOS moeder is verplicht minstens 1 keer per week tijd te maken voor elk kind apart. Dit noemen ze quality-time. Hier hechten ze binnen SOS kinderdorpen erg veel belang aan. Geen enkel kind mag uitgesloten of benadeeld worden. Deze quality time kan bestaan uit een wandeling of het spelen van spelletjes met de moeder alleen. Quality-time kan ook ingezet worden wanneer het kind zich misdragen heeft. Ze kunnen tijdens dit één op één moment dan rustig praten over gevoelens. Dit is vaak ook het moment waarop de kinderen te horen krijgen dat ze wees zijn en hoe dit is kunnen gebeuren. Ondanks de selectieprocedure van de weeskinderen kennen de SOS moeders de voorgeschiedenis van het kind.

Er worden twee soorten kinderen opgevangen binnen SOS kinderdorpen. Kinderen die het risico lopen om hun ouders te verliezen en kinderen die hun ouders al verloren zijn. De kinderen gaan een verwerkingsproces tegemoet, de SOS moeders kunnen hier erg goed op inspelen dankzij hun trainingen. Dit verwerkingsproces kan af en toe uitmonden in onhandelbaar gedrag. Wanneer de moeders geen oplossingen meer kunnen bedenken kunnen ze beroep doen op andere professionals namelijk de sociaal werker of opvoeddeskundige. De vaderfiguur wordt dan bij dit proces betrokken.

Hoe erg het gedrag ook mag escaleren, de kinderen kunnen nooit buitengezet worden. “Dit kan in het echte leven ook niet, we willen de buitenwereld zo realistisch mogelijk evenaren”

vertelden de SOS moeders . Uit het bezoek blijkt ook dat de realiteit evenaart wordt want deze SOS moeders zien de weeskinderen als hun eigen kinderen.

Wanneer de weeskinderen de leeftijd van 14 jaar bereiken verlaten ze SOS kinderdorpen en komen ze terecht in “youth- homes”. Dit is een vorm van begeleid zelfstandig wonen. Er worden dan 3 weeskinderen in een huis geplaatst. Er is ook een begeleider aanwezig die alles in goede banen leidt.

Wanneer deze kinderen SOS kinderdorpen verlaten zullen ze hun SOS moeder altijd blijven beschouwen als hun eigen moeder. Ze bezoeken elkaar en vieren feestdagen voor de rest van hun leven samen.

Ondanks het feit dat de moeders van SOS kinderdorpen dit als hun job zien en er zich bewust van zijn dat ze elk moment ontslag kunnen nemen beschouwen ze de weeskinderen als gelijkwaardig aan hun biologische kinderen.

De missie en visie van SOS kinderdorpen wordt mooi beschreven door de SOS moeders zelf, ze houden dit ook steeds voor ogen: “creating a mother, creating a brother and sister, creating a home and at least creating a village”.

In de SOS kinderdorpen kunnen de kinderen van 3 tot 14 jaar op een kwalitatief hoogstaand niveau onderwijs volgen (primary school). De beschrijving van het onderwijs in SOS kinderdorpen maakt deel uit van een ander interdisciplinair afstudeerproject.

4.2.5 Conclusie bevraging SOS kinderdorpen

Bij SOS wordt een thuissituatie gecreëerd en beschikken ze ook over meer middelen. Zowel bij SOS als in de privéscholen focussen ze zich erg fel op de theorie. Iedereen van de klas moet meekunnen. Wanneer dit niet lukt zullen de kinderen bijles krijgen tegen betaling. Wanneer een kind ondanks de bijles nog niet meekan en gebuisd is krijgen ze Summer school. Ze moeten dan heel de zomer naar school gaan en mogen hun examen dan nog eens afleggen. De SOS moeders proberen de kinderen in zo goed mogelijke omstandigheden te laten opgroeien, en het kind kansen te geven op theoretisch niveau.

4.3 Het opstarten van een “small business”: Woodworkshop – Hairdressingshop.

Zoals uit voorgaand literatuuronderzoek blijkt is jeugdwerkloosheid in Ethiopië een groot probleem. Uit een onderzoek van Child Labor and Youth Employment blijkt dat in Ethiopië de groep van 15-24 jarigen voor 36% van de werknemers zorgt. Ze verwachten nog een stijging van 28% de komende 15 jaar. (worldbank, 2008) Zonder mogelijkheden voor jonge mensen om de kost te verdienen zal de cycli van armoede aanhouden en zullen de problemen in de samenleving verergeren die nu al kwetsbaar is door HIV, aids voedselonzekeerheid en geweld. De werkloosheid is een grote barrière om te voldoen aan de millennium development goals. Slechts 40% van de kinderen in Ethiopië voltooien het basisonderwijs, slechts 13% gaat naar de “secondary school”. Hierdoor hebben de meeste jongeren op de arbeidsmarkt een laag opleidingsniveau. (Worldbank, 2008)

Uit de bevraging van lokale medewerkers blijkt er een grote nood te zijn aan onderwijzen van technische vaardigheden die de kinderen op latere termijn meer kansen biedt op de arbeidsmarkt. Met het project, voorwerp van deze studie, worden deze kinderen ondersteund in het ontplooiën van deze vaardigheden. Er wordt niet enkel de mogelijkheid geboden om een inkomen te genereren maar kinderen krijgen de kans zich te ontplooiën op technisch vlak. Voor de kinderen is dit een meerwaarde aangezien het reguliere onderwijs in de “Primary Schools” enkel focust op theoretische kennis. Voor de kinderen die niet doorstromen naar de universiteit is dat een beperking, zij missen op die manier de technische bagage die ze nodig hebben voor de arbeidsmarkt.

Bij de internationale Arbeidsorganisatie (ILO) kwam in de jaren zeventig de vraag, welke strategieën effectief zouden kunnen worden ingezet ter bestrijding van armoede. Op de wereld werkgelegenheidsconferentie van 1976 werden vervolgens de principes vastgesteld van de zogeheten ‘basisbehoeftebenadering’ gepresenteerd als ‘een programma van actie, bedoeld om de elementaire behoeften van de armen te dekken’. Concreet gaat het om het scheppen van werkgelegenheid, bevorderen van maatschappelijke participatie, betere woonomstandigheden en betere toegang tot gezondheidszorg en onderwijs. De leidende gedachte bij deze strategie is dat de armen zelf aan de verbetering van hun levensomstandigheden kunnen werken als ze maar de ruimte krijgen om zich daarvoor actief in te zetten. Het individu dient door middel van volwaardige deelname aan het maatschappelijk leven zijn mogelijkheden te vergroten om zijn problemen zelf te overwinnen. (van Nederpelt, 2011).

Het opstarten van de “small business” gebeurde in fases:

In eerste fase werd er contact opgenomen met een plaatselijke constructor. Door de jaren heen is er een vertrouwensband opgebouwd met deze contactpersoon. Eerder voerde hij al verschillende werken uit voor de studenten van de PXL. Tijdens het eerste gesprek werd een voorstel ingediend om een containershop te maken zoals er meerdere zijn in Jimma. Voorbeeld voor deze container was de container in Seto Hedo. In het 2^e gesprek werd een contract opgesteld. De prijs hiervan bedraagt 2350 Euro. (zie bijlage)

De moeilijkheden die zich hebben voorgedaan waren de tijd, de omheining en de afwerking. In het contract stond einddatum: 20/02/2016 en het werd uiteindelijk pas afgewerkt 05/03/2016. Het volgende probleem was de omheining rond de container. De container werd geplaatst op het domein van het publieke schooltje in Hibret. Dit schooltje wordt volledig afgebakend met hekken. Om deze redenen konden ze het hek voor de container niet weghalen, omdat voorbijgangers dan zomaar het schooldomein kunnen betreden. Het niet kunnen wegnemen van het hek had als gevolg dat toekomstige klanten deze containers niet konden bereiken. Na verschillende gesprekken met de wachter van het domein en de directeur van Hibret werd besloten om het hek voor de container weg te halen en het hek langs de container te plaatsen zodat de container beschikbaar was voor voorbijgangers. De container bleek na de eerste storm niet waterdicht te zijn. Opnieuw werd de constructor gecontacteerd en het probleem werd opgelost.

Een tweede fase bestond erin te beslissen welke activiteiten er zouden kunnen gebeuren in de containershops. Nog voor de bouw waren er verschillende ideeën: drankgelegenheden, koffie shop, naaiatelier, souvenirshop, hairdressing en woodwork. De laatste twee bleken de voorkeur weg te dragen van Mrs. Muluwork en gaf bij nader inzien de meeste kansen tot zelfontplooiing van de deelnemers. Op de arbeidsmarkt bleek er een grote vraag te zijn naar meubelmakers en kappers.

In een derde fase moesten de containershops van materialen worden voorzien. Hierbij werden materialen aangekocht die nodig geacht werden. Let wel, er kon geen beroep gedaan worden op een ongelimiteerd budget. Met de middelen die ter beschikking waren, ongeveer 500 euro, de expertise van een weeskind, de vriendelijkheid van een verkoper en de hulp van een kapsalon dat ging verhuizen is de container kunnen opengaan met een minimum aan

materialen. Dit geldt vooral voor de woodshop. Via de hulp van een ander kapsalon konden er veel spullen goedkoop en tweedehands aangekocht worden.

De moeilijkheden die zich in deze fase afspeelden bestonden vooral uit financiële keuzes, gebrek aan materialen/kennis. Er werd niet over een eindeloos budget beschikt maar wel over een behoorlijke benodigdhedenlijst, er werden keuzes gemaakt en een deel van de benodigdhedenlijst werd verplaatst naar een verlanglijst. Een bijkomende gift van Kiwanis Langeman Hasselt van 300 euro en een gift van Mevr. Merel Thijs van 500 euro maakte plots mogelijk om beter schrijnwerkersbenodigdheden aan te kopen.

In een vierde fase werd de opening en uiteindelijke start van de woodworkshop en hairdressingshop voorbereid. Hierbij werden mensen met een hoog aangeschreven functie uitgenodigd. De directeur van Hibret, de directeur van educational office. Tijdens deze openingsceremonie werd de opzet van de containers geëxpliciteerd namelijk dat we met dit project de kinderen hun kansen op de arbeidsmarkt willen vergroten. Dat we hun talenten en vaardigheden kunnen laten ontplooiën en bijleren. Het project werd warm onthaald door de gemeenschap.

Afbeelding 1

Moeilijkheden bij deze fase waren enerzijds het gebrek aan materialen en kennis, anderzijds het enthousiasme van de aanwezigen. Er was nood aan een strikt draaiboek.

De vijfde fase zou de fase moeten zijn waar de kinderen van start zouden kunnen gaan met hun activiteiten. Noch de studenten noch de lokale medewerkers beschikten over voldoende expertise om vaardigheden aan te leren. In overleg met de kinderen werd unaniem beslist dat er externe expertise werd aangezocht om de basisvaardigheden onder de knie te krijgen. In overleg met Mrs. Muluwork werd beslist een radiospot op te nemen waarin gezocht werd naar vrijwilligers die de kinderen zouden opleiden en trainen zodat deze weeskinderen de nodige vaardigheden konden leren om aan de slag te gaan. Er waren kandidaten maar deze wilden allemaal betaald worden eens ze hoorden dat dit een project was van blanken. Uiteindelijk heeft er zich na een nieuwe oproep een vrouw gemeld die bereid was de weeskinderen te begeleiden voor wat de hairdressingvaardigheden betreft. Naast het intensief trainen van kappersvaardigheden werden ook voor de woodworkshop basisbeginselen van boekhouden aangeleerd.

De moeilijkheid voor de woodworkshop om een geschikte lesgever te vinden bleef aanhouden. Er waren wel beperkte basisvaardigheden aanwezig maar door het enthousiasme bleef de afwerking zeer rudimentair. Er was te weinig knowhow op het gebied van materialen en houtbewerkingsvaardigheden. In Jimma was het moeilijk om een trainer op vrijwillige basis te vinden. Deze moeilijkheid werd besproken met het thuisfront waar men besliste vanuit België iemand met ervaring naar Jimma te sturen. Dhr. Raymond Appermont uit Bilzen bleek al lange tijd interesse te hebben om aan een ontwikkelingsproject deel te nemen en had niet veel tijd nodig om te beslissen om naar Jimma af te reizen. Dhr. Appermont is een gepensioneerd schrijnwerker en klusjesman in een basisschool in Schoonbeek. Op 30/03/2016 kwam Dhr. Appermont samen met Dhr. Jan Valy, promotor van dit project, naar Jimma, hij bleef er tot 8/04/2016. Zijn vakkennis was een enorme verrijking voor de woodworkshop. Vanuit België werden heel wat degelijke materialen meegebracht waaronder een verstekzaag, schroevendraaiers, vijlen, klemmen, houtlijm, meters, een schaafmachine en beitels.

Zijn eerste taak was orde scheppen in de chaos. Door het enthousiasme van de weeskinderen om zoveel als mogelijk te produceren ging men te ongestructureerd aan het werk waardoor er materiaal verloren ging. Om een duidelijk overzicht te krijgen over de aanwezige materialen werd er een materialenwand uitgewerkt.

Afbeelding 2

Het bieden van structuur geeft een houvast dat nodig is voor het kind om zelfstandig activiteiten te ondernemen. (Meij, 2011) Vanuit een structuur kon Dhr. Appermont beginnen om simpele basisvaardigheden voor houtbewerking aan te leren. Verder werd er gezorgd dat de ruimte waarin de kinderen moesten werken opgeruimd en geordend was. Nieuw hout werd apart gehouden van hout dat ze al gebruikt hadden, na elke werkdag werd het zaagsel gekeerd. De jongens leren snel en kijken op naar een schrijnwerker zoals Dhr. Appermont.

De schoolse vaardigheden die in Jimma zeer theoretisch worden gegeven, werden naar een ander niveau gebracht. Samen met Dhr. Appermont werden er technische vaardigheden aan gekoppeld. Rekenvaardigheden werden praktisch toegepast: planken meten, hoeken van 45° zagen, 10 schroeven klaarleggen,...

Afbeelding 3

Dhr. Appermont kon ondanks de taalbarrière de kinderen vaardigheden aanleren. De kinderen kregen de kans om te leren hoe ze het verschil konden maken op de arbeidsmarkt. In Jimma bestaan er heel wat woodshops, en in elke woodshop wordt hetzelfde gemaakt. Zo zijn er de steeds terugkomende koffietafels, overal laat de afwerking het afweten. Dit was Dhr. Appermont niet ontgaan, zijn focus lag op het verbeteren van de afwerking om zo een betere kwaliteit te leveren. In StreetwiZe vertelt Raskin het volgende : ‘Als een innovatie niet slaagt, is het de eigenaar van de idee die faalt. Je kan de anderen het niet-opnemen van innovatie niet verwijten. Innoveren betekent de wereld opnieuw uitvinden.(Raskin, 2014) Dus ging Dhr. Appermont samen met de studenten van de PXL en de weeskinderen aan de slag. De jongens werd aangeleerd hoe ze met een verstekzaag moesten werken, de vaardigheden werden getraind door nauwe samenwerking. Door uit te proberen, en zichzelf te ontplooiën kregen ze de vaardigheid om een plank in 45° te zagen snel onder de knie. Dit leerproces verliep niet zonder vallen en opstaan. Planken werden vaak te kort gezaagd omdat het niet hun gewoonte was deze in 45° te zagen.

Als de persoon in je omgeving je stimuleert in wat je onderneemt en je aanmoedigt om verder te doen, ook als je al eens een fout maakt, dan zal je gestimuleerd worden om door te zetten en te slagen.(Raskin, 2014). Deze positieve stimulatie werd door Dhr. Appermont gegeven. Fouten mochten gemaakt worden, en samen werden de vaardigheden stap voor stap aangeleerd. Tevens kon er kennis gemaakt worden met nieuw gereedschap, zoals een elektrisch schaafmachine en verstekzaag, die in Ethiopië weinig tot helemaal niet gekend zijn.

Pro-poor growth (= economische groei waarvan de armen disproportioneel profijt van hebben) deze strategie heeft met de basisbehoeftebenadering gemeen dat het gericht is op het mobiliseren van de potenties van arme bevolkingsgroepen voor ontwikkeling.

Pro-poor- beleid veronderstelt niet alleen groei en herverdeling van welvaart, maar ook spreiding van macht door empowerment van de armen. Dit betekent het versterken van de sociale en politieke participatie van de armen, bijvoorbeeld door organisaties van armen te erkennen.

Voor een pro-poor beleid is het van belang te ‘investeren in mensen’ en bevorderen van werkgelegenheid onder jongeren en vrouwen, met nadruk op de informele sector. (Nederpelt 2004)

De armen moeten de mogelijkheid hebben om productieve arbeid te verrichten.

Met het concept van pro-poor growth is er een multidimensionaal in integraal kader geïntroduceerd dat recht doet aan de ontwikkelingsproblematiek in al zijn veelvormigheid,

aldus Roel van der veen. (Van der Veen ,2002). Dit project beoogt dit te bereiken, door te investeren in de technische vaardigheden van de weeskinderen.

De kinderen hebben al een moeilijke periode meegemaakt en hebben een bepaalde periode in hun leven lijm gesnoven en Qat (soort drugs) gebruikt. Dit is verleden tijd. Ze hebben mekaar, zowel de jongens van de woodshop als de meisjes van het kapsalon zijn een hechte groep. Ze werken met en voor mekaar. Uit de vragenlijsten blijkt ook dat ze deze vriendschap heel belangrijk vinden. Dit verzacht soms de pijn. Zoals het Nederlandse spreekwoord zegt ‘gedeelde leed is halve leed.’

Zoals eerder beschreven is dit een handelingsonderzoek, we willen de situatie van de kinderen verbeteren op een manier die blijvend is. De grote bezorgdheid vanwege Gobeze – Gobeze is de “sustainability” (duurzaamheid). Mrs. Muluwork werd aangeduid om dit project te blijven leiden. Haar taak bestaat eruit om enerzijds toezicht te houden op de werkzaamheden, dat de deelnemers zich houden aan de afspraken, dat de materialen veilig gebruikt worden. Anderzijds is zij ook de mentor van het project. Wanneer er problemen zijn kunnen ze altijd bij haar terecht, als er nieuwe dingen aangekocht moeten worden, moeten ze dat met haar overleggen. De financiële kant moet met haar overlegd worden. Ze is werkelijk onmisbaar om dit project in goede banen te leiden.

Wat het financiële betreft werd overeengekomen dat 50% van de winst gebruikt zou worden voor de aankoop van nieuw hout en andere materialen, vb planken – zaag – stijltang – scharen. 25% wordt voor elke deelnemer op een spaarrekening gezet. 25% van de winst wordt voorzien voor eigen onderhoud (kleding en voedsel).

5 Conclusie

De literatuurstudie gaf een goed beeld over wees- en straatkinderen maar in de realiteit met deze kinderen werken bracht veel meer diepgang. In Ethiopië bestaat het idee dat je maar echt kan slagen in het leven als je gestudeerd hebt. Ook de weeskinderen krijgen dit beeld opgedrongen. Door het containershopproject zijn er voor, een groep van 12 kinderen, kansen gecreëerd om talenten te ontplooien. Er werd hen geleerd zich te onderscheiden in vaardigheden van houtbewerking en kapperszaken.

Het project heeft aangetoond dat er met weinig middelen echt een verschil gemaakt kan worden.

Mede door het interdisciplinaire karakter van dit afstudeerproject was het mogelijk een bredere kijk te verkrijgen op problemen, maar ook op de mogelijkheden die er bestaan voor wees- en straatkinderen. Het feit dat ze enorm gemotiveerd zijn om vooruit te komen in het leven maakt dat dergelijke projecten kunnen slagen.

In Ethiopië bestaan er heel weinig technische scholen hoewel het land enorme behoefte heeft aan deze vaardigheden, een beroepsopleiding bestaat er niet. Uit cijfers van de World Bank blijkt dat maar 40% van de Ethiopische kinderen hun lagere school afmaakt en dat slechts 13% verder gaat naar de “secondary schools”. Deze cijfers maken duidelijk waarom jongeren die op jonge leeftijd op de arbeidsmarkt terecht komen niet over voldoende kennis en vaardigheden beschikken. (World Bank 2004).

Naast houtbewerking is er een grote nood aan sanitaire voorzieningen. Weinig toiletten doen hun werk naar behoren omdat ze fout in elkaar gestoken zijn. Misschien dat er in volgende projecten aandacht kan gaan naar deze vaardigheden. Er zijn ideeën van mobiele technische schooltjes die naast het aanleren van deze vaardigheden ook een verbetering kunnen aanbrengeen aan sanitaire voorzieningen in de slums.

Het was een unieke kans om interdisciplinair aan een ontwikkelingsproject mee te werken. Het uiteindelijke doel om arbeidskansen te creëren voor straatkinderen is zeker geslaagd. Toch dient er gewaarschuwd te worden voor het euforisch worden bij de uitvoering van deze projecten. Natuurlijk zijn er dingen verwezenlijkt maar het was nodig dat de promotoren hun kritische kijk bleven houden. Het gevaar bestond erin te veel aan “voluntourism” te doen.

Door het opiniestuk van Lauren Kascak en Sayantani in MO magazine “De vrijwilliger als ster in zijn eigen selfie” werden we even terug met beide voeten op de grond geplaatst.

De wereld veranderen in één stageperiode, het was ooit een droom. Toch kunnen we stellen dat er iets veranderd is, niet enkel in Jimma maar zeker ook bij onszelf.

6 bibliografie

Garcia Marito, H., Fares, J. (2008). *Youth in Africa's labor market*. Worldbank

Green, D. (1998). *Hidden Lives: Voices of Children in Latin America and the Caribbean*, London (etc.): Cassel.

Kascak, L. & Sayantani, D. (2014). *De vrijwilliger als ster in zijn eigen selfie*. Geraadpleegd op 5 mei 2016 via <https://www.mo.be/>

Meij, H. (2011). *De basis van opvoeding en ontwikkeling*. Geraadpleegd op 17 mei 2016 via <http://www.nji.nl>

Migchelbrink, F. (2007). *Actieonderzoek voor professionals in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP. p.41.

Nederpelt, J. V. (2004). *Een wereld apart*. Assen: Gorcum b.v., Koninklijke Van.

Raskin, A (2014). *StreetwiZe :lessen van straatkinderen voor de manager van vandaag*. Leuven, België: Lannoo.)

Roseboom, T & van de Krol, R (2011). *Kinderen van de hogewinter*. Amsterdam: Augustus.

Sabattini, A. (1996). *On Becoming a Street Child: A Field Study in the City of Córdoba*. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.

Save the Children UK (2008). *A National Plan of Action for Orphans and Vulnerable Children in Ethiopia*. Addis Ababa

SOS Kinderdorpen, (2016) *SOS Kinderdorpen internationaal*. geraadpleegd op 10 mei 2016 via <https://www.sos-kinderdorpen.be>

Tadesse, M. (2010). *Behavioral problem of students in primary school*.

UNICEF, (2004). *Children on the Brink 'A Joint Report of New Orphan Estimates and a Framework for Action'*. Population, Health and Nutritional Information Project.

UNICEF(2015). *State of the World's Children Report 2015*. New York: United Nations Children's Fund (UNICEF).

Van Beurden, Jos (2004). *Ethiopië*. Amsterdam: KIT Publisher

Van der Veen, R. (2002). *Van de Koude Oorlog naar de 21e eeuw*, KIT Publishers, Amsterdam

Van Oudenhoven, JP. (2012). *Crossculturele psychologie, (3^e dr.)*. Bussem: Coutinho

Vansteenkiste, M., Soenens, B. (2015). *Vitamines voor groei*. Leuven: Acco.

Volpi, E. (2002). *'Street Children, Promising Practices and Approaches'* World Bank Institute, 37 pages. Stock No. 37196

Worldbank. (2014). *Youth employment*. geraadpleegd op 17 mei 2016 via <http://www.worldbank.org>.

Bijlagen

SOS kinderdorpen

Bijkomende vragen :

Vraag	Antwoord SOS moeder 1	Antwoord SOS moeder 2
Is er binnen SOS kinderdorpen een mogelijkheid om een technische richting te volgen? Of een job te leren?	Nee, de kinderen leren alleen theorie en geen job.	Het is een lager school dus de kinderen zijn nog niet oud genoeg om een beroep te leren. Ze moeten eerst theorie leren.
Wat gebeur als een kind niet kan volgen in de klas?	De leerkrachten hebben een speciale training gekregen en kunnen hier goed op in spelen. Ze geven het kind dan speciale aandacht en geven bijles.	Kinderen kunnen individuele bijles aanvragen. Ze kunnen ook op dinsdag en donderdag namiddag extra les krijgen in een groep.
Wat kan je als SOS moeder doen als je kind niet kan volgens in de klas of slechte punten haalt?	Het kind blijven aanmoedigen, appreciëren en complementeren. Liefde en affectie geven. Stimuleren en helpen met het maken van huiswerk en de agenda van de kinderen controleren om te zien of het kind met alles in orde is.	De moeder en het kind kunnen met de SOS-counselor/psycholoog gaan praten om te kijken naar de emotionele kant. Ze kijken ook naar de biologische factoren. Kan een kind niet volgen in de klas omdat het niet meer goed kan zien of horen. Er wordt altijd rekening gehouden met het feit dat het weeskinderen zijn, ze gaan ook na of dit een oorzaak kan zijn. Als het kind moeilijkheden ondervindt met het feit dat het zijn overige biologische

		<p>familie amper ziet kan er een uitzondering gemaakt worden zodat het kind meer op bezoek mag gaan bij de biologische familie.</p>
<p>Wat als de punten niet beteren ondanks alle mogelijke verbeteringsmanieren ?</p>	<p>NEVER LOSE HOPE! Tolereer het probleem , erken het probleem en ga door tot er verbetering komt! Ontspanning aanbieden is belangrijk. Na school en in het weekend zijn er clubs. De weeskinderen kunnen kiezen naar welke club ze gaan, je kan naar de circusclub gaan, maar je hebt ook clubs met een technische ondertoon zoals potten bakken of potten van hout maken.</p>	<p>We gaan ervan uit dat iedereen de capaciteit heeft om te leren. Je moet ook kijken naar de rijpheid van het kind. Men kan ook een jaar blijven zitten en het jaar erop zal het gegarandeerd beter gaan.</p>
<p>Vanaf wanneer kan een kind dan genieten van een technische opleiding?</p>	<p>De weeskinderen blijven tot de 10^e graad in SOS kinderdorpen vanaf dan gaan ze naar een use-home. Vanaf de 11e graad kan je kiezen voor technische opleiding.</p>	<p>SOS kinderdorpen heeft een technische school in Addis. Als het kind graag een technische opleiding wilt volgen kan men ervoor kiezen naar Addis te gaan of naar een publieke of privé technische school.</p>

Vragenlijst caregivers

<p>1. Biologische ouder ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Contextuele benadering (existentiële context) - Algemene systeemtheorie (subsyteem) - pleegouder
<p>2. Voor hoeveel kinderen zorg je ? zorg je enkel voor weeskinderen? Zijn ze half wees of heel wees?</p>	
<p>3. Heb je ook biologische kinderen ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - subsystemen
<p>4. hoe ben je erbij gekomen om caregiver te worden en wat houdt dit in ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - caregiver door het lot = existentiële context, systeem - SOS moeder = job, geld verdienen -> levensdomeinen, behoeftedriehoek - Vrijwillige caregiver = behoeftedriehoek , zelfontplooiing
<p>5. hoe lang ben je al caregiver ?</p>	
<p>6. biedt je ook financiële steun ? moeten ze klusjes doen bij jou ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - contextuele benadering , balans tussen geven en nemen
<p>7. Op welke manier draag je zorg voor de kinderen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Caregiver gedwongen door het lot= vaak proberen te voldoen aan de basisbehoeften - Andere caregivers kunnen zich meer

	focussen op de hogere niveau's in de behoeftedriehoek
8. Wanneer en hoe vaak neem jij de zorg op voor deze kinderen?	<ul style="list-style-type: none"> - SOS moeder = levensdomein, voor haar is het een job - Andere caregivers = voor hun is het een deel van hun gezin , context en systeemtheorie
9. Verdien je hier iets mee of is dit vrijwillig?	<ul style="list-style-type: none"> - Job = levensdomein - Gedwongen dor het lot - Vrijwillig
10. Zie jij deze kinderen als je eigen kinderen of zie je dit als je job?	<ul style="list-style-type: none"> - Soort relatie, kan je tekenen in het genogram, subsyteem (pleegouder-kind subsysteem) - Job= levensdomeinen
11. Hoe zijn deze kinderen bij jou terecht gekomen ? kun jij weigeren omwille van leeftijd, geslacht of geloof ?	<ul style="list-style-type: none"> - Mensenrechten
12. Voor hoeveel weeskinderen zorg je ?	
13. Wat gebeurt er met de kinderen als ze de regels van het huis niet volgen ?	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene systeemtheorie : homeostase= omgang kent vaste patronen, aan deze interactiepatronen liggen regels ten grondslag, die meestal niet expliciet omschreven zijn maar el

	bepalen welk gedrag gebruikelijk is in het gezin
14. Hebben ze een vaderfiguur?	<ul style="list-style-type: none"> - Contextuele benadering = Existentiële context - Algemene systeemtheorie = ouder-kindsysteem
15. Hebben ze broers of zussen? Niet biologisch	<ul style="list-style-type: none"> - Algemene systeemtheorie = subsysteem
16. Wat met biologische familie ? kunnen ze deze hier ontvangen?	<ul style="list-style-type: none"> - Behoeftedriehoek = behoefte aan sociaal contact - Contextuele benadering = Existentiële context
17. Worden deze kinderen gestimuleerd op vlak van school of werk ?	<ul style="list-style-type: none"> - Levensdomein = onderwijs Privéschool -> SOS , zelfontplooiingskansen behoeftedriehoek - Publieke school -> gratis dus zeer toegankelijk maar geen enkele zelfontplooiingskansen
18. Wat doen de kinderen als ze oud genoeg worden om voor zichzelf te zorgen ?	<ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe subsystemen
19. Tot op welke leeftijd houden jullie deze weeskinderen in huis ?	

<p>20. Kan je weeskinderen zomaar terug op straat zetten wanneer het niet klikt ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Mensenrechten , zelfbeschikkingsrecht - Genogram, teken soort relatie - Balans tussen geven en nemen
<p>21. Weet je iets over het verleden van de weeskinderen ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelingspsychologie = onopgeloste conflicten
<p>22. Krijgen caregivers een opleiding om met weeskinderen om te kunnen gaan of om caregiver te worden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Behoeftedriehoek= zelfontplooiingskansen
<p>23. Vanaf welke leeftijd nemen jullie weeskinderen in huis ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zelfbeschikkingsrecht = wanneer ze willen (vrijwillige caregivers) - Wanneer het lot toeslaat, systeem, basisbehoefte en levensdomein-> wonen
<p>24. Weet jij hoe het komt dat ze wees zijn geworden?</p>	
<p>25. Weet je waar ze leefde voor ze hier terecht kamen?</p>	
<p>26. Denk je dat hun leven nu beter is dan dat van andere weeskinderen en waarom ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bij SOS krijgen ze de kans om op elk niveau van de behoeftedriehoek te scoren + de meeste levensdomeinen zijn vervult
<p>27. Wat gebeurt er als de kinderen 18 jaar worden ?</p>	
<p>28. Hou je nog contact met de</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Balans tussen geven en

kinderen als ze kinderdorpen verlaten?	nemen - Soort relatie genogram - Contextuele benadering - Behoeftte aan sociaal contact
29. wat vinden jullie ervan nu dat je 'kind' gaat werken in de woodshop of hairdress?	- empoweren - levensdomein : werk - behoefte driehoek (elk niveau)
30. Hij zal nu een beetje geld verdienen, verandert dit iets? Moeten ze er iets vanaf geven aan jullie ? (deel huur betalen)	- Balans tussen geven en nemen

Afbeelding 4

Afbeelding 5

Afbeelding 6

11-01-2016

Betenda

By this paper we confirm the agreement between Mekomen Anno and Johan Vally / Johan Lemmens / Niels Stulens to build a container with 2 classrooms. The site will be 4x8 meters. The work will be done in 40 days. There will be a prepayment of 60% (1400€). The total cost will be 2350€. The prepayment is paid on 11-01-2016. The other 40% will be paid after the work is finished.

Constructors

M. Mekomen

Clients

Johan Vally

Johan Lemmens

Niels Stulens

witness

Afbeelding 8

- ask for permission before taking photos or videos

For children obtain permission from a SOS Children's Villages co-worker (director, SOS mother or another educational co-worker).
Please ask adults, including SOS Children's Villages co-workers, directly.

Do not create any kind of material featuring children or staff against their will, even if you got permission from a SOS Children's Villages co-worker.

- You are welcome to visit one day per year

As much as visits are appreciated, they remain extraordinary events. The SOS families need time for their daily life and routines to make the children feel at home and belonging.

You cannot stay overnight on the SOS Children's Village premises, however, our staff can advise you on how to find accommodation in the vicinity.

SOS Children's Village is a private home for families, not a touristic sight. To make your visit a moment well remembered, please

- Do not spend time with a child on your own or invite children alone to take part in activities outside the village

- Do not exchange your home address with children

- Do not invite children for a visit in your accommodation or home country

- Do not choose a particular child for sponsorship

Experience shows that it is hard to identify the child afterwards and the child may already be fully sponsored or not be part of the sponsorship programme.

- Do not distribute personal money gifts.

If you have any questions or need clarification, please consult the SOS Children's Villages staff.

Confirmation of compliance with the Guide for Visitors in SOS Children's Villages

I confirm that I have been informed of the Guide for Visitors in SOS Children's Villages and will comply with the recommendations for the time of my stay in the SOS Children's Village.

APPLICABLE LAW: This agreement cannot be modified except by written instrument signed by the parties hereto. This agreement shall be governed by and interpreted in accordance with the national laws. For violations of the Child Protection Policy we reserve the right to take further action.

Name and address of the visitor: *Indy Vaey, Niels Stulens*
Indy Vaey : Widdersstraat 20 Belgium

Location and date(s) of visit:
[location, country] *Ghlinqua, Junna*

01/03/2016
Place and date

[Signature]
Signature by visitor

[Signature]
Signature by
SOS Children's Villages